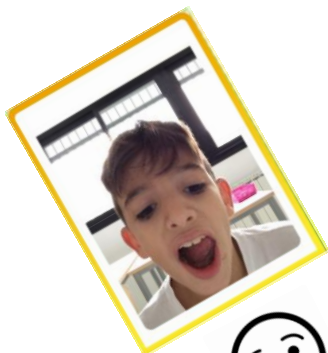

PROGRAMA DE MILLORA DE LES
HABILITATS SOCIALS PER ALUMNES AMB
TRASTORN DE L'ESPECTRE AUTISTA

MÀSTER EN PSICOPEDAGOGIA

Autora: Bàrbara Vives Saura

Tutor: Dr. Antoni Domènech

Data de lliurament: 20 de Juny de 2017

M'agradaria iniciar aquest treball amb una selecció de frases escrites per persones amb TEA recopilades per l'Associació Autismo Àvila. Amb l'objectiu de posar el meu gra de sorra en relació a la conscienciació social del Trastorn de l'Espectre Autista:

“Tenir autisme no vol dir no ser humà, sinó ser diferent”

Jim Sinclair

“Et sento millor quan no t'estic mirant. El contacte visual és incòmode. La gent mai entendrà la batalla a la qual m'enfronto per poder fer això.”

Wendy Lawson

“Tota la meua manera de pensar és visual”

Temple Grandin

“Podia aprendre a afrontar una situació donada en un context determinat, però, em sentia perduda quan m'enfrontava a aquesta mateixa situació en un altre context diferent”.

Donna Williams

“Quan per fi aconseguia desxifrar el que havia passat i trobava els mitjans per respondre, llavors estava a un dia, una setmana i fins i tot un any més enllà del context en què s'havia produït aquesta experiència.

Donna Williams

“No poder entendre el món que t'envolta produeix confusió, i crec que aquesta és la causa de tots els meus temors”

Therese Joliffe

“És una falta de respecte reduir el discurs sobre l'autisme a nivell de la conducta, sense tenir en compte els desafiaments que enfronta la persona amb autisme per estar ben regulada emocionalment”

Ros Blackburn

ÍNDEX

---

1. INTRODUCCIÓ	1
2. FINALITAT DEL PROGRAMA	3
<hr/>	
3. FONAMENTACIÓ TEÒRICA	4
3.1 CONCEPTUALITZACIÓ DE LES HABILITATS SOCIALS	4
3.2 HHSS VS TEA	5
3.2.1 TEORIES EXPLICATIVES DE LES ALTERACIONS A NIVELL DE RELACIÓ SOCIAL I COMUNICATIVES	7
3.2.1.1 Teories psicològiques:	
3.2.1.1.1 Teoria de la ment.....	7
3.2.1.1.2 Teoria de" l'empatia- sistematització".....	8
3.2.1.1.3 Teoria del cervell masculí extrem.....	9
3.2.1.2 Teories neurobiològiques:	
3.2.1.2.1 El cervell autista.....	9
3.2.1.2.2 Teoria de les neurones en mirall.....	10
3.2.2 CLASSIFICACIÓ DE LES HHSS ALTERADES EN EL TEA:	11
3.2.2.1 Habilitats socials bàsiques afectades.....	12
3.2.2.1.1 Habilitats de maneig de les emocions.....	13
3.2.2.1.2 Habilitats comunicatives.....	14
3.3 ESTRATÈGIES PSICOPEDAGÒGIQUES PER TREBALLAR LES HHSS:	
3.3.1 Instruccions	14
3.3.2 Guions socials	15
3.3.3 Històries socials	16
3.3.4 Historietes en forma de còmic (dibuixos comunicatius)	17
3.3.5 Cartes de poders	19
3.3.6 Fitxes de comportament social	19
3.3.7 Mapa de contingències	19
3.3.8 Autòpsies socials	20

3.3.9 Cercles concèntrics.....	22
3.3.10 Modelat o vídeo modelat.....	22
3.3.11 Role-play i pràctica dirigida.....	23
3.3.12 Retroalimentació.....	23
3.3.13 Reforçament.....	23

---

4. ANÀLISI DEL CONTEXT

4.1 Escola d'Educació Especial i Centre Terapèutic Fundació Bellaire.....	24
4.1.1 Contextualització del centre.....	25
4.1.2 Perfil de l'alumnat.....	26
4.1.3 Objectius pedagògics i estratègies curriculars i pedagògiques..	28
4.2 Anàlisi de necessitats.....	31
4.2.1 Metodologia de treball.....	32
4.2.2 Avaluació de resultats.....	33

---

5. DISSENY DEL PROGRAMA: “Programa de millora de les habilitats socials per alumnes amb TEA”.

5.1 Objectius generals i específics.....	35
5.2 Planificació del programa	37
5.2.1 Beneficiaris.....	37
5.2.2 Tècniques d'ensenyament- aprenentatge.....	37
5.2.3 Recomanacions pel procediment de l'ensenyança.....	38
5.3 Continguts: Programa de millora de les HHSS per alumnes amb TEA:	
5.3.1 BLOC 1: HABILITATS SOCIALS BÀSIQUES D'INTERACCIÓ SOCIAL	41
5.3.1.1 Prerequisits per la interacció social: La comunicació no verbal	
5.3.1.1.1 Contacte ocular.....	42
5.3.1.1.2 Espai personal.....	43

5.3.1.1.3	Postura.....	44
5.3.1.1.4	To de veu.....	45
5.3.1.1.5	El somriure social.....	46
5.3.1.2	Saludar.....	47
5.3.1.3	Presentar-se.....	48
5.3.1.4	Expressar una queixa.....	48
5.3.1.5	Demandar ajuda.....	49
5.3.1.6	Demandar un favor.....	50
5.3.2	BLOC 2: SUBHABILITATS DEL MANEIG DE LES EMOCIONS.....	51
5.3.2.1	Prerequisits: Entrenament en reconeixement d'emocions bàsiques.....	51
5.3.2.2	HABILITATS D'AUTOREGULACIÓ.....	51
5.3.2.2.1	Autoregulació emocional: Identificar la intensitat de les emocions.....	52
5.3.2.3	HABILITAT DE L'EMPATIA.....	53
5.3.2.3.1	Entrenament en la comprensió d'emocions en els altres.....	53
5.3.2.4	HABILITATS DE RESOLUCIÓ DE PROBLEMES.....	54
5.3.2.4.1	Reconèixer i atribuir una causa a l'emoció.....	54
5.3.2.4.2	Entrenament en Resolució de Problemes.....	55
5.3.3	BLOC 3: SUBHABILITATS COMUNICATIVES:.....	56
5.3.3.1	HABILITATS CONVERSACIONALS:.....	56

5.3.3.1.1	Estimulació de la intel·ligència social.....	56
5.3.3.1.2	Com iniciar una conversa.....	57
5.3.3.1.3	Com mantenir una conversa.....	58
5.3.3.1.4	Com finalitzar una conversa.....	59
5.3.3.2	HABILITATS DE MANEIG DE L'AMISTAT.....	59
5.3.3.2.1	Concepte d'amistat. Per què és important un amic?.....	59
5.3.3.2.2	Estratègies per a gestionar les amistats.....	60
5.3.3.3	HABILITATS DE JOC.....	61
5.3.3.3.1	Unir-se a un joc establert	61
5.3.3.3.2	Autoregulació d'emocions: guanyar i perdre.....	62
5.3.4	Disseny i creació de sessions d'aprenentatge visual a partir de la tècnica del vídeo modelat....	63

---

6. AVALUACIÓ DEL PROGRAMA.....64

---

7. CONCLUSIONS.....66

8. REFERÈNCIES BIBLIOGRÀFIQUES.....68

9. ANNEXOS.....70